

A nemzetiségi önkormányzati választások

2019. március 25.
Kis Kelemen Bence



EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA



Alaptörvény és nemzetiségek – Nemzeti Hitvallás

Az Alaptörvény több ízben is említi a nemzetiségeket

Nemzeti Hitvallásban

- „Kinyilvánítjuk, hogy a velünk élő nemzetiségek a **magyar politikai közösség részei és államalkotó tényezők.**”
- „Vállaljuk, hogy örökségünket, egyedülálló nyelvünket, a magyar kultúrát, a **magyarországi nemzetiségek nyelvét és kultúráját, [...]** ápoljuk és megóvjuk.”

Alaptörvény XXIX. cikk

- (1) **A Magyarországon élő nemzetiségek államalkotó tényezők.** Minden, valamely nemzetiséghez tartozó magyar állampolgárnak joga van **önazonossága** szabad vállalásához és megőrzéséhez. A Magyarországon élő nemzetiségeknek joguk van az **anyanyelvhasználathoz**, a saját nyelven való egyéni és közösségi **névhasználathoz**, saját **kultúrájuk** ápolásához és az **anyanyelvű oktatáshoz**.
- (2) A Magyarországon élő nemzetiségek **helyi és országos önkormányzatokat hozhatnak létre.**
- (3) A Magyarországon élő nemzetiségek jogaira vonatkozó részletes szabályokat, a nemzetiségeket és a nemzetiségként való elismerés feltételeit, valamint a helyi és országos nemzetiségi önkormányzatok megválasztásának szabályait **sarkalatos törvény határozza meg.** Sarkalatos törvény a nemzetiségként való elismerést meghatározott idejű honossághoz és meghatározott számú, magát az adott nemzetiséghez tartozónak valló személy kezdeményezéséhez kötheti.

Nemzetiségek Magyarországon

- A nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény
- Magyarországon 13 törvényileg elismert nemzetiség él
 - Bolgár
 - Görög
 - Horvát
 - Lengyel
 - Német
 - Örmény
 - Roma
 - Román
 - Ruszin,
 - Szerb
 - Szlovák
 - Szlovén
 - Ukrán.
- 2011-es népszámlálási adatok fél milliós nemzeti kisebbségi csoportról beszélnek.

Nemzetiségi önkormányzat ok

- Alapvető feladata az, hogy **védje és képviselje** az őket alkotó nemzetiségek **érdekeit**.
- Megválasztásuk **közvetlen és egyidejű** választással történik, a **helyi önkormányzati választásokkal azonos időpontban**.
- **Népszámlálási adatokhoz kötött** a nemzetiségi önkormányzati választások megtartása.
- **Önállóan gazdálkodó és jogi személyiséggel rendelkező jogalanyok**.
- Három szint
 - Települési
 - Területi
 - Országos

Nemzetiségi névjegyzékben szereplő választópolgárok száma	Kiosztható mandátum az országos nemzetiségi önkormányzatokban
5.000, vagy annál kevesebb fő	15
több mint 5.000 fő	23
több mint 10.000 fő	31
több mint 15.000 fő	39
több mint 50.000 fő	47

Kiosztható mandátumok száma

Választójog és választási szabályok

- Azon a településen, ahol a nemzetiségi névjegyzékben szereplő választópolgárok száma **kevesebb, mint 100 fő**, ott **három**, ahol **több vagy pontosan 100**, ott **négy** képviselőt választanak.
- A **területi** önkormányzatok minden esetben **hét főből** állnak.
- **Választójog (aktív és passzív)**
 - A helyi önkormányzati képviselők választásán választójoggal rendelkezik **és** a nemzetiségi névjegyzékben is szerepel.
- Egy személy egyidejűleg csak egy nemzetiségi névjegyzékben szerepelhet

Nemzetiség	Kitűzött	Elmaradt	Megtartott	Eredménytelen	Eredményes
Bolgár	37	4	33	0	33
Görög	36	1	35	0	35
Horvát	136	24	112	0	112
Lengyel	53	12	41	0	41
Német	547	141	406	0	406
Örmény	33	1	32	0	32
Roma	1 383	185	1 198	1	1 197
Román	168	106	62	1	61
Ruszin	44	0	44	1	43
Szerb	63	18	45	0	45
Szlovák	158	46	112	0	112
Szlovén	10	0	10	0	10
Ukrán	47	31	16	0	16

Eredmények – települési szint

Eredmények – Területi szint

Főváros/Megye	Nemzetiség
Budapest	Bolgár, Görög, Horvát, Lengyel, Német, Örmény Roma, Román, Ruszin, Szerb, Szlovák és Ukrán
Baranya	Horvát, Német és Roma
Bács-Kiskun	Horvát, Német és Roma
Békés	Német, Roma, Román és Szlovák
Borsod-Abaúj-Zemplén	Német, Roma, Ruszin és Szlovák
Csongrád	Roma és Román
Győr-Moson-Sopron	Horvát, Német és Roma
Hajdú-Bihar	Roma és Román
Heves	Roma
Jász-Nagykun-Szolnok	Roma
Komárom-Esztergom	Német, Roma és Szlovák
Nógrád	Roma és Szlovák
Pest	Német, Roma, Román, Szerb és Szlovák
Somogy	Horvát, Német és Roma
Szabolcs-Szatmár-Bereg	Német és Roma
Tolna	Német és Roma
Vas	Horvát és Roma
Veszprém	Német és Roma
Zala	Horvát és Roma

Eredmények – Területi és országos szint - Elemzés

Területi szint

- Változó megoszlás, változó eredmények

Országos szint

- Jelölőszervezeti osztályozás
 - Egységes testületek
 - Megosztott testületek

Gyakorlati tapasztalatok

- 14/2014. NVB iránymutatás – nemzetiségi identitás
- 16/2014. NVB iránymutatás – szavazólapok érvényessége
- Választáskitűzéssel kapcsolatos anomáliák
 - Az NVB 50 olyan településről számol be, ahol ugyan a regisztráció alapján megvolt a 25 fős ugyanazon nemzetiséghez tartozó választópolgár, a népszámlálási adatok alapján azonban mégsem kerülhetett sor a választás kitűzésére. Ennek ellenére *569 kitűzött települési választást nem tartottak meg, a megválasztható képviselők száma szerinti jelölt hiányában*.
- Regisztrációval és átjelentkezéssel kapcsolatos visszaélések

Prognózis

Várható mandátumszámok a 2019. évi nemzetiségi önkormányzati választáson

Nemzetiség	Névjegyzékben szereplő szám	Kiosztható mandátum az országos nemzetiségi önkormányzatban
Bolgár	1289	15
Görög	1711	15
Horvát	10071	31
Lengyel	2162	15
Német	51349	47
Örmény	2230	15
Roma	149629	47
Román	4713	15
Ruszin	2892	15
Szerb	1584	15
Szlovák	11325	31
Szlovén	712	15
Ukrán	975	15

Méltatlanság

- Képviselő testület megszünteti annak a mandátumát
 - Akinek az állammal szemben köztartozása áll fent
 - Akinek felszámolás során ki nem elégített követelésekért a bíróság megállapította felelősségét
 - Akit szándékos bűncselekmény miatt jogerősen szabadságvesztésre ítélték
 - Aki valóságnak nem megfelelő vagyonnyilatkozatot tette
- A képviselő köteles három napon belül tájékoztatni a képviselő-testületet, közgyűlést, az illetékes választási bizottságot és a fővárosi és megyei kormányhivatalt.
- Nem a nemzetiségek képviselőjére méltatlan, hanem az általános képviselői státuszra
- Jogeset
 - Pécsi Ítélőtábla Bf.34/2016/7.

Köszönöm a
figyelmet!

kis.kelemen.bence@ajk.pte.hu



EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA



Nemzeti
Tehetség Program